

HASIČSKÝ A ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY

Radlinského 6, 811 07 Bratislava

podľa rozdeľovníka

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
HZUBA2-2025/000215-004

Vybavuje/linka
mjr. Ing. Daniela Vendleková/09610 47269

Bratislava
18.03.2025

Vec

Opatrenia na ochranu lesov pred požiarmi – usmernenie

Jarné obdobie, obdobie dlhotrvajúceho sucha a teplého počasia je z hľadiska ochrany pred požiarmi kritické a je považované za čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov. V mikroklimatických podmienkach na území hl. mesta SR Bratislavy možno za toto obdobie považovať mesiace marec až august. Podľa dlhodobého sledovania požiarovosti, práve v týchto mesiacoch vzniká na území hl. mesta SR Bratislavy veľké množstvo požiarov v prírodnom prostredí, ktoré sa neraz rozšíria aj na lesný porast.

Na zabezpečenie úloh súvisiacich s ochranou lesov pred požiarmi je potrebné aj v roku 2025 realizovať opatrenia vyplývajúce z predpisov na ochranu pred požiarmi.

Právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ na účely predchádzania vzniku požiarov je v zmysle § 4 písm. b) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2001 Z. z.“), povinná zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru je obdobie, ktoré vyhlási okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, resp. Hasičský a záchranný útvar hl. mesta Slovenskej republiky Bratislavy pre celé územie okresu alebo jeho časť. Dôvodom na vyhlásenie času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru je najmä:

- suché a teplé počasia trvajúce najmenej päť po sebe nasledujúcich dní alebo
- zvýšený výskyt požiarov lesa alebo trávnatých porastov v priebehu troch po sebe nasledujúcich dní, alebo
- ak požiarne nebezpečenstvo v lesoch na príslušnom území dosiahlo aspoň stupeň vysoké požiarne nebezpečenstvo v lesoch podľa stanovenia stupňa požiarneho nebezpečenstva v lesoch Slovenským hydrometeorologickým ústavom.

Vyhlásenie času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru sa odvolá, ak zaniknú dôvody podľa písm. a) až c).

Konkrétne opatrenia v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi sú riešené v § 6b zákona č. 314/2001 Z. z. a v § 10 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z.: o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 121/2002 Z. z.“). V § 14 ods. 1 písm. n) zákona č. 314/2001 Z. z. je uložená povinnosť v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi aj fyzickej osobe, ktorá spravuje, vlastní, alebo užíva les.

Na príprave a realizácii protipožiarnych opatrení zameraných na ochranu lesov pred požiarmi sa musia podieľať všetci zainteresovaní, a to vlastníci, správcovia, alebo užívatelia lesa, orgány miestnej a špecializovanej štátnej správy, orgány samosprávy, orgány miestnej a štátnej polície v rámci ich povinností, ktoré im vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Odporúča sa, aby aj občianske a záujmové ochranárske združenia sa podieľali na opatreniach zameraných na ochranu lesov pred požiarmi.

I. Povinnosti obce:

- vykonať preventívne protipožiarné kontroly u vlastníkov a užívateľov lesných pozemkov, ktorí nie sú vyčlenení do kontrolnej pôsobnosti orgánov štátneho požiarného dozoru,
- udržiavať akcieschopnosť Dobrovoľných hasičských zborov obce, ako aj technický stav a pripravenosť hasičskej techniky a zabezpečiť jeho materiálno-technické vybavenie,
- zabezpečiť efektívnu a dôslednú preventívno-výchovnú a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi najmä v spolupráci s orgánmi miestnej štátnej správy, Dobrovoľnou požiarnou ochranou a ďalšími záujmovými združeniami, ktorých aktivity sú zamerané na ochranu prírody.

Odporúčajúce opatrenia:

- zabezpečiť stálu pohotovostnú službu v hasičských zbrojniciach v prípade potreby a podľa uváženia v najkritickejších obdobiach možnosti vzniku požiarov,
- zabezpečiť efektívnu a dôslednú preventívno-výchovnú a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi; spolupracovať pri plnení tejto úlohy s orgánmi miestnej štátnej správy, Dobrovoľnou požiarnou ochranou Slovenskej republiky, ako aj s ďalšími záujmovými združeniami zameranými na ochranu prírody.

II. Povinnosti vlastníkov, správcov alebo užívateľov lesa:

Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa na účely predchádzania vzniku požiaru je povinný:

- budovať na lesných pozemkoch na vyznačených miestach len ohniská zabezpečené proti voľnému šíreniu ohňa, zabezpečovať ich označenie a označenie zákazu zakladania ohňa mimo zabezpečených ohnisk,
- spracúvať mapové podklady, do ktorých vyznačí všetky dôležité údaje z hľadiska ochrany pred požiarmi, vykonávať ich aktualizáciu a na požiadanie ich poskytovať okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru, resp. Hasičskému a záchrannému útvaru hlavného mesta SR Bratislavy,
- zabezpečovať v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru hliadkovaciu činnosť,
- spracúvať osobitné protipožiarné opatrenia pre plochy lesa postihnuté živelnou pohromou.

Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa na účinné zdolávanie požiaru lesa je povinný:

- zabezpečovať potrebné množstvo protipožiarného náradia,
- zabezpečovať, aby každý pracovný stroj používaný pri spracovaní dreva a zvyškov po ťažbe bol vybavený aspoň jedným prenosným hasiacim prístrojom vhodného druhu s hmotnosťou náplne hasiacej látky najmenej 5 kg,
- udržiavať lesnú dopravnú sieť a zdroje vody na hasenie požiarov v stave umožňujúcom príjazd hasičskej techniky a uskutočnenie zásahu,
- vytvárať rozčleňovacie pásy a priesečky v lese.

Hliadkovacia činnosť v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru sa vykonáva najmä v dňoch pracovného pokoja a v mimopracovnom čase, a to formou pochôdzok, kamerovým systémom, leteckým protipožiarnym monitoringom alebo iným vhodným spôsobom.

Pre osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť formou pochôdzok sa vypracúva časový harmonogram s určením trasy pochôdzok alebo sa určujú vyhliadkové terénne miesta. Osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť musia byť vybavené telekomunikačným zariadením využiteľným na oznámenie vzniku požiaru. O vykonanej hliadkovej činnosti sa vedie písomná dokumentácia, ktorá obsahuje najmä mená a podpisy osôb, ktoré vykonávali hliadkovaciu činnosť, dátum a čas začatia a ukončenia hliadkovej činnosti a zistené skutočnosti, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na vznik požiaru lesa, jeho šírenie a likvidáciu.

Protipožiarné náradie sa zabezpečuje podľa plošnej výmery lesa a umiestňuje sa na dostupnom mieste v týchto počtoch a druhoch:

- a) od 10 ha do 100 ha najmenej 15 kusov náradia aspoň troch druhov (lopaty, motyky, hrable, krompáče a sekery),
- b) nad 100 ha do 1 000 ha najmenej 40 kusov náradia aspoň štyroch druhov, napríklad lopaty, motyky, hrable, krompáče a sekery,
- c) nad 1 000 ha najmenej 60 kusov náradia aspoň štyroch druhov, napríklad lopaty, motyky, sekery, hrable, krompáče a široké lopaty a tri vhodné ručné striekačky.

Na účely zdolávania požiarov je potrebné zabezpečiť zriadenie a vybavenie potrebného počtu ohlasovní požiarov podľa § 5 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. v súlade s § 15 vyhlášky č. 121/2002 Z. z., ktoré musia byť vybavené vhodnými spojovacími prostriedkami a ďalšími technickými zariadeniami na príjem hlásení o vzniku požiaru, ako aj na prenos správ súvisiacich s privolaním a poskytnutím pomoci a vyhlásením poplachu.

Odporúčajúce opatrenia pre vlastníkov, správcov, alebo užívateľov lesa:

- využívať pri pozemnom monitoringu spoluprácu s profesionálnymi a dobrovoľnými ochrancami prírody, záujmovými združeniami občanov a vlastníckmi objektov nachádzajúcich sa v daných lokalitách,
- využívať a v rámci možností budovať pozorovacie veže a v členitých terénoch vykonávať monitoring najmä po hrebeňových zónach horstiev; vylepšiť lesný monitorovací systém s potrebným dôrazom na inštaláciu pevných alebo mobilných monitorovacích zariadení a nákup komunikačných prístrojov,
- vytvárať a udržiavať v blízkosti lesných porastov na pozemkoch susediacich s lesným porastom izolačné pruhy, ktoré budú udržiavané a zbavené zvyškov suchých trávnatých porastov, ktoré sú najčastejším zdrojom vzniku požiarov v lesoch pri vypaľovaní týchto porastov; zabezpečovať realizáciu tejto úlohy v spolupráci s vlastníkom susediaceho pozemku,
- v prípade potreby požiadať orgán štátnej správy lesného hospodárstva o obmedzenie alebo o zakázanie vstupu verejnosti do lesa na nevyhnutne potrebnú dobu, a to najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru;
- vybaviť členov hliadok pohybujúcich sa v lesných porastoch rádiovou technikou alebo mobilnými telefónmi; v prípade nemožnosti využitia tejto techniky použiť ako náhradnú možnosť včasnú ohlásenie vzniku požiaru motorové vozidlo (motocykel).

Vzhľadom na to, že sa blíži čas, kedy bude potrebné aby tieto opatrenia boli vykonané, žiadame Vás o zabezpečenie opatrení na úseku ochrany pred požiarom v pre Vás určenom rozsahu, ako aj o spoluprácu pri ďalšej činnosti – najmä oboznámení občanov s vyhlásením času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov.

Plnenie vyššie uvedených povinností vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Požiarovosť lesov za obdobie od 01. 01. 2021 – 31. 12. 2024

V roku 2024 bol evidovaný na území hlavného mesta SR Bratislavy jeden požiar lesného porastu na území Prírodnej rezervácie Vydrica s priamou škodou 35 000 eur, pri ktorom nedošlo k žiadnej strate na živote ani k zraneniu osôb.

V roku 2022 a 2023 nebol evidovaný na území hlavného mesta SR Bratislavy žiadny požiar.

V mesiaci apríl 2021 bol evidovaný na území hlavného mesta SR Bratislavy jeden požiar zmiešaného lesného porastu s priamou škodou 3 000 eur, pri ktorom nedošlo k žiadnej strate na živote ani k zraneniu osôb.

Požiare vznikajú najmä v jarnom období, v dôsledku častého porušovania predpisov na ochranu pred požiarimi, ktoré spočíva vo vypaľovaní porastov a spaľovaní rastlinného odpadu v záhradkách a vo vinohradoch odkiaľ sa môže oheň rozšíriť na lesný porast, v zakladaní ohňov v lesoparkovej zóne v neupravených a nepovolených ohniskách.

pplk. Ing. Tomáš Pavelka
veliteľ